

ΚΩΣΤΑΣ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

Σήμερα συμπληρώται ένας ακριβώς χρόνος από τον τραγικό θάνατόν εις την Σκύρον του Κώστα Φαλταΐτς, Λογοτέχνης και δημοσιογράφου, αγωνιστής, από τους λίγους άγνους, άκακούς και αξιογάπητους ο Κώστας Φαλταΐτς έπαισεν επί των έπαλλετών των έθνικών του άγώνων. "Όταν οι Γερμανοί εγκατέλειψαν το νησί του εις το όποιον ειχε καταφύγει, με την οικογένειάν του, κατά την διάρκεια της κατοχής, ο Φαλταΐτς ανέλαβε την πρωτοβουλία της διοικήσεως της Σκύρου. Γά πάσανματα πηγαιναν περίφημα όταν έφθασαν καθυστερημένοι κα' ηλευθέρωται» οι λόχοι του ΕΛΜ

— Καλά τους ειπε, ο Φαλταΐτς, περναμε εδω, δεν χρειάζεσθε. Τραβάτε για πάνω να διώξετε τους Βουλγάρους από την Μακεδονία μας...

Αυτό ητο, αρκετό διά να του κολληθούν το μαχαίρι εις το λαιμό και το στήθος έτοιμοι να τον σφάζουν διά την τρεμεράν, θλασσημίαν του κατά των «αδελφών» της Βαλκανικής. Ηταν τρομερός ο ψυχικός κλονισμός του άγιου δημοσιογράφου. Και έπαυσε να είναι κυρίαρχος των γεύρων του. Άρνήθηκε από την ημέρα εκείνη, κάθε τροφή, η οποία του προσέφεριτο και στις 23 Οκτωβρίου 1944 παρέδωσε το πνεύμα. Οι φίλοι του του όφείλου, ένα φιλολογικό μνημόσυνο. Και είμεθα βέδαιοι ότι θα το κάμω.

Ο ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ...

ΚΩΣΤΑΣ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΑΝΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Ο Κώστας ο Φαλταΐτς ήταν ένας άγνος άνθρωπος και εκλεκτός και εύσυνεθης δημοσιογράφος. Ακούρατος και ανιδιοτελής εργατής της πέννας και των γραμμάτων, μά και αγωνιστής απαρμιλλας. Άλλ' άπάνω άπ' όλα αυτά ο Φαλταΐτς ήταν άνθρωπος, είν' ο δόλος ούκ έστι. Είχε μέσα του άνθρωπιά! Δέν πιστεύω να δρεθ' κανείς πού να ισχυρισθ' πώς πειράχτηκε άπό τό Φαλταΐτς. Ήταν γλυκομίλητος. Εύγενικός στους τρόπους. Ή καλωσύνη ήταν τό προτίρημα πού κυριαρχούσε στό χαρακτήρα του. Ήταν γι' αυτό αγαπητός άπό τούς δικούς του και τούς συναδέλφους του. Και γιά τούτο όλοι τόν κλάψαμε όταν έπειτα άπό μόχθους μισού και πλέον αιώνας, πέθανε έδώ και 4 χρόνια στην Σκύρο και όχι στη Σκόπελο, όπως ανακριβώς έγραψε πρό όλίγων ήμερών ο κ. Κ. Πολίτης στό «Θησαυρό». Και δέν πέθανε εφαρμόζοντας δ'ήθεν τή εθεωρία του — πού ποτέ δέν τήν υπεστήριξε — πώς ο άνθρωπος μπορεί να ζήση μόνο μί νερό και χωρίς άλλη τροφή — αλλά υπήρξε κι' αυτός τό πρώτο θύμο τής λαμικής θηριωδίας, δίπλα στους άλλους συναδέλφους του, τό Μαλαβέτα και τό Βρατσάνο!

Κι' αλήθεια: Πού τις βρήκε τόσες άνακριβείες ο κ. Κ. Πολίτης και τις άράδειασε ε'λαφρά τή καρδιάς στη στήλη του στό «Θησαυρό»;

Ο εκλεκτός συναδέλφος, θέλοντας φαίνεται να γεμίση τό χειρόγραφο του, άρπαξε, αντίστάσεως μη άδσης, ένα πεθαμένο και τού άλλαξε τόν άδόξαστο. Κι' αυτό άφήνω τόν ίδιο τόν κ. Πολίτη να τό χαρακτηρίση! Αναγνωρίζω, βέβαια, πώς όσα έγραψε έχουν τήν εικόνα τής άδώς φιλολογίας και είν' τού καταλογίζω κακή πρόθεση! Άλλό μάζεψε μερικά εκουσομπολιά — και είναι τόσα πολλά στό έπάγγελμά μας και τό πρόσφερε γιά Ιστορία. Και δέν μπορούμε άκριβώς γι' αυτό να μη διαμαρτυρηθούμε — και στη διαμαρτυρία αυτή προσυπογράφουν κι' άλλοι πολλοί δημοσιογράφοι

— σαν συναδέλφοι ενός ανθρώπου πού τίμησε τά ελληνικά γράμματα, όσο ελάχιστοι άπό τό έπάγγελμά μας, και δέν καπηλεύτηκε ποτέ τήν πένα του και τό γραφίματά του.

Αναγνωρίζω βέβαια πώς άνθρωπος ήταν και ο Φαλταΐτς. Και είχε και τις ψυχώσεις του και στις θεωρίες του ήταν άπόλυτος και κάποτε άσθαίρατος.

Αν θέλετε, μπορεί να ήταν ένας εὐτοπιστής. Μά κρατήθηκε πάντοτε στό πλαίσια τού έρευνητού — τού παραπλανημένου ίσως και σε μερικές περιπτώσεις ε-

ρευνητού — μα πατέ του δέν βρέθηκε στη θέση που τον περιγράφει και τον θέλει ο κ. Κ. Πολίτης...

Είναι μια χονδραειδής ανακρίβεια πώς αναζήτησε και ανακάλυψε ένα κιδώτιο του Νώε στην Καλαμπάκα! Η αποχώρησή του από την «Εθνική» είχε εντελώς άλλες άφορμές. Και στην περίπτωση αυτή — όπως απέδειξαν τα πράγματα, είχε 100 τοίς εκατό δίκιο ο Φαλτάιτς και 100 τοίς εκατόν άδικο ή «Εθνική».

Πήγε πράγματι στη Θεσσαλία, και στη Μακεδονία, και στη Θράκη ο Φαλτάιτς. Και σαν ενσυνείδητος ρεπόρτερ που ήτο, μυρίστηκε κάτι που οι ναυαλείς Υπηρεσίες Ασφαλείας δέν τὸ πήραν χαμπάρι: Τὴν διαβρωτικὴ προσπάθεια τῆς σλαυικῆς παραγάνδας. Ἀντελήφθη καὶ κατήγγειλε τὸ ἔργο μερικῶν σλαυοδούλων Ἑλλήνων ὑπηκόων. Καὶ ἀντὶ τῆς ἀσχαληθῆ μετὴν ὑπόθεσι τοῦ ἀγροτικοῦ, πού τὸ θεώρησε, καὶ ὀρθά, παρωχηδία, ἔγραψε δυὸ-τρεῖς ἀνταποκρίσεις, πού οἱ «ἐμβριθεῖς» δημοσιογράφοι τῶν μολακῶν πολυθρανῶν τὴς ἔκριναν ἀπὸ καθίδρακα ὡς ὑπερβολικῆς καὶ δέν τὴς ἐδημοσίευσαν. Καὶ ὁ Φαλτάιτς ἔκρινε χρέος του νὰ παραιτηθῆ...

Καὶ ἔβγαλε τότε μιὰ μπροσοῦρα πού κατήγγειλε τὴν παραγάνδα καὶ ἐπιστοῦσε τὴν προσοχὴ τοῦ Κράτους. Τὴν ἔχω αὐτὴ τὴ μπροσοῦρα. Νὰ τί κατήγγειλε τότε:

«Οἱ μέγιστοι ἐθνικοὶ κίνδυνοι πού μᾶς ἀπειλοῦν, λόγῳ τῆς ὑπονομεύσεως ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, δέν εἶναι ἔργα Ἑλλήνων. Προσέξτε!... Ὁλόκληρον τὸ ἑλληνικὸν οἰκοδόμημα ὑπενομεύθη καὶ σημερινὸν σείεται ἀπὸ ξένα ὄργανα. Εἶναι ἄνθρωποι ἔχθροι, ξένοι τὴν καταγωγὴν, τὸ αἷμα, τὴν γλῶσσαν, τὰς προδίσεις, τὰς ἐθνικὰς πεποιθήσεις, τὴν γενεαλογικὴν ρίζαν τῶν, τὰς σχέσεις τῶν, τὰ συμφέροντα. Ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων, δυσσοδομοῦντες τὴν καταστροφὴν. Κάθε καρυδιᾶς προδοτικὸν καρυδί, πού ἐμφανίζονται ὡς Ἕλληνες. Οὗτοι διεσδώσαντες ἢ τοποθετηθέντες ὡς Ἕλληνες εἰς τὴν κρατικὴν, τὴν στρατιωτικὴν, τὴν κοινωνικὴν, τὴν ἐργατικὴν, τὴν εκπαιδευτικὴν, τὴν πολιτικὴν, τὴν διανοητικὴν μηχανὴν, ὑπενόμισαν, διέλυσαν καὶ διέσεισαν ἐκ θεμελίων καὶ κατέστρεψαν καὶ ἐπρόδωσαν καὶ προδίδουν πᾶν τὸ ἑλληνικόν! Τείνουν νὰ φθάσουν εἰς πλήρη διάλυσιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ σθῆσιμο αὐτῆς τῆς Πατρίδος μας ἀπὸ τὸν χόρτην. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ἐνσυνείδητοι μοχλοὶ ὄλων τῶν ἀπὸ εἰκοσαετίας ἐθνικῶν συμφορῶν».

Ἔτσι φώναζε τότε ὁ Φαλτάιτς. Οἱ «ἐμβριθεῖς» γελοῦσαν. Καὶ ἡ φωνὴ του κατήντησε φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ! Ὁ κ. Κ. Πολίτης ὡς διαδόσῃ λίγο τὴν ἱστορίαν τῆς Κατοχῆς, καὶ ἰδιαίτερως τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς. Ἄς μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς ΝΟΦ — ΣΝΟΦ, τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἄλλων. Καὶ τότε θὰ ἀντιληφθῆ ποιὸς εἶχε δίκιο καὶ ποιὸς ἄδικο! Καὶ ἐν ὁ Φαλτάιτς εἶχε δεῖ ἄσχημα ἢ οἱ «ἐμβριθεῖς» τῶν μολακῶν πολυθρανῶν!

Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ προσθέσω δυὸ λόγια γιὰ τὸ θάνατό του:

Ὁ Φαλτάιτς, μόλις ἔφτασαν στὴ Σκῦρο οἱ εἰσμίτες γιὰ νὰ εἰθνοκρατελευθερώσουν τὴν ἐλεύθερην καὶ χωρὶς κατακτητὰς νῆσον, πῆγε καὶ εὐθαρσῶς, ὡς πολίτης δημοκρατικὸς πού ἦτο, τοὺς ἐβεβαίωσε πὺς οἱ Σκυριανοὶ δέν τοὺς ἐχρειάζαντο. Μποροῦσαν ἂν ἤθελαν νὰ κυνηγήσουν τοὺς Γερμανοὺς πού ἔφειγαν...

Οἱ εἰσμίτες ἐκοκοποίησαν τὸ Φαλτάιτς γιὰ τὴν ὑπόδειξιν καὶ τοῦ ἔσπασαν μάλιστα καὶ τὸ δόκτωλο! Τοῦ ἀκουμπῶσαν καὶ τὴς ξιφολόγηες τους στὸ στήθος! Καὶ τὸν πήραν γιὰ ἐκτέλεσι, ἔσηκώθηκαν τότε ὅλοι οἱ Σκυριανοὶ στὸ πόδι. Καὶ τὸν ἔδωσαν! Μὰ ἦταν τέτοιος καὶ τόσο ὁ ψυχικὸς κλονισμὸς του, πού ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατελήφθη ἀπὸ τρομερὴ μελαγχολία. Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς τῆς ψυχικῆς του καταστάσεως πέθανε ἢ καλύτερα ἔσκασε μέσα σὲ λίγες ἡμέρας!

Ἄν θὰ ἤθελα νὰ ἰνδιαιτρίψω ἐπὶ πολὺ στὸ ζήτημα τῶν γύφτων, μετὰ τὸ ἄποιν εἶχε ἀσχαληθῆ ὁ Φαλτάιτς. Εἶχε καὶ σ' αὐτὸ τὴς θεωρίες του. Ἄν πείραζε κανένα ὁ ἄνθρωπος! Καὶ ἐν ὁ Φαλτάιτς ἀνεύρισκε δταν ζοῦσε γύφτους, ἄλλοι διακρίτουν σήμερον τὴς εγυφτίες, δταν γεμίζουν στῆλες περιοδικῶν, δυσφημοῦντες μετὰ θάνατον. Ἐνα πνευματικὸ ἄνθρωπο, μαζεύοντας ἀπὸ τὸ δρόμο διάφορες ἀθλιότητες, πού τὴς παρουσιάζουν μετὰ ἐξιώσεις ἱστορίας.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

1948

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Υ. Γ. Ὁ κ. Κώστας Πολίτης στὸν «Θησαυρό» τῆς 12ης τρέχ. δημοσιεύει μιὰ ὑποσημείωσι σχετικὴ μετὰ τὸν Κώστα Φαλτάιτε. Παραδέχεται ὡρισμένους παρατηρήσεις μου στὸ «Ἐμπρός», ἀνασκευάζει καὶ συμπληροῖ τὸ σχετικὸ μετὰ τὸν Φαλτάιτε σημείωμά του. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι μου δίδεται ἡ ἀφορμὴ νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι τὸ νέο σημείωμα τοῦ κ. Κ. Πολίτη, ἀποδεικνύει ἕνα ἀνώτερο πνευματικὸ ἄνθρωπο, ποὺ διορθώνει μετὰ τόση παρηγορία μιὰ ἀνακρίβεια εἰς τὴν ὁποίαν περιέπεσε. Καὶ αὐτὸ με ὑποχρεώνει νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῆς στήλης τὴ λύπη μου διότι μεταχειρίστηκα τραγῶ ἴσως ἕως ἔφρας γιὰ τὸν κ. Κ. Πολίτη, ποὺ εἶναι ἕνας ἐκλεκτὸς πράγματι συνάδελφος, ἄξιος πάσης τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

A. K. M.